Europski parlament
2024-2029

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

2024/2078(INI)

9.1.2025

NACRT IZVJEŠĆA

Komisijino Izvješće o vladavini prava za 2024.
(2024/2078(INI))

Odbor za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove

Izvjestiteljica: Ana Catarina Mendes

PR_INI

SADRŽAJ

Stranica

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA 3

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2024.
(2024/2078(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegov članak 2., članak 3. stavak 1., članak 3. stavak 3. drugi podstavak, članak 4. stavak 3. i članke 5., 6., 7., 11., 19. i 49.,

– uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), a posebno njegove članke koji se odnose na poštovanje, promicanje i zaštitu demokracije, vladavine prava i temeljnih prava u Uniji, uključujući članke 70., 258., 259., 260., 263., 265. i 267.,

– uzimajući u obzir Povelju Europske unije o temeljnim pravima (Povelja),

– uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 24. srpnja 2024. naslovljenu „Izvješće o vladavini prava za 2024. – Stanje vladavine prava u Europskoj uniji” (COM(2024)0800),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU, Euratom) 2020/2092 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o općem režimu uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije[1] (Uredba o uvjetovanosti u pogledu vladavine prava),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike[2] (Uredba o zajedničkim odredbama),

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/692 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. travnja 2021. o uspostavi programa Građani, jednakost, prava i vrijednosti te o stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1381/2013 Europskog parlamenta i Vijeća i Uredbe Vijeća (EU) br. 390/2014[3],

– uzimajući u obzir Opću deklaraciju o ljudskim pravima,

– uzimajući u obzir instrumente UN-a za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda te preporuke i izvješća u okviru Univerzalnog periodičnog pregleda UN-a, kao i sudsku praksu ugovornih tijela UN-a i posebne postupke Vijeća za ljudska prava,

[1] SL L 433, 22.12.2020., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2092/oj.
[2] SL L 231, 30.6.2021., str. 159., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj.
[3] SL L 156, 5.5.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/692/oj.

– uzimajući u obzir Europsku konvenciju o ljudskim pravima, Europsku socijalnu povelju, sudsku praksu Europskog suda za ljudska prava i Europskog odbora za socijalna prava te konvencije, preporuke, rezolucije, mišljenja i izvješća Parlamentarne skupštine, Odbora ministara, povjerenika za ljudska prava, Europske komisije za borbu protiv rasizma i netolerancije, Upravnog odbora za borbu protiv diskriminacije, promicanje različitosti i uključivosti, Venecijanske komisije i drugih tijela Vijeća Europe,

– Međunarodnog pakta o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima iz 1966., uzimajući u obzir Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji,

– uzimajući u obzir Memorandum o razumijevanju između Vijeća Europe i Europske unije od 23. svibnja 2007. i Zaključke Vijeća od 30. siječnja 2023. o prioritetima EU-a za suradnju s Vijećem Europe u razdoblju od 2023. do 2024.,

– uzimajući u obzir Komisijin obrazloženi Prijedlog odluke Vijeća od 20. prosinca 2017. o utvrđivanju da postoji očita opasnost da Republika Poljska teško prekrši vladavinu prava (COM(2017)0835), donesen u skladu člankom 7. stavkom 1. UEU-a,

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 25. listopada 2016. s preporukama Komisiji o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava[4],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. ožujka 2018. o odluci Komisije o aktiviranju članka 7. stavka 1. UEU-a u pogledu situacije u Poljskoj[5],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. travnja 2018. o potrebi za uspostavom instrumenta europskih vrijednosti za podršku organizacijama civilnog društva koje promiču temeljne vrijednosti u Europskoj uniji na lokalnoj i nacionalnoj razini[6],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o prijedlogu kojim se Vijeće poziva da, u skladu s člankom 7. stavkom 1. Ugovora o Europskoj uniji, utvrdi da postoji očita opasnost da Mađarska teško prekrši vrijednosti na kojima se temelji Europska unija[7],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2018. o minimalnim standardima za manjine u EU-u[8],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 14. studenoga 2018. o potrebi za sveobuhvatnim mehanizmom EU-a za zaštitu demokracije, vladavine prava i temeljnih prava[9],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 7. listopada 2020. o uspostavi mehanizma EU-a za demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava[10],

---

[4] SL C 215, 19.6.2018., str. 162.
[5] SL C 129, 5.4.2019., str. 13.
[6] SL C 390, 18.11.2019., str. 117.
[7] SL C 433, 23.12.2019., str. 66.
[8] SL C 363, 28.10.2020., str. 13.
[9] SL C 363, 28.10.2020., str. 45.
[10] SL C 395, 29.9.2021., str. 2.

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 13. studenoga 2020. o utjecaju mjera donesenih uslijed pandemije bolesti COVID-19 na demokraciju, vladavinu prava i temeljna prava[11],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. prosinca 2020. o građanskoj inicijativi „Paket mjera za zaštitu manjina – milijun potpisa za raznolikost u Europi” („Minority SafePack”)[12],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. lipnja 2021. o stanju vladavine prava u Europskoj uniji i primjeni Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 o uvjetovanosti[13],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2021. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020.[14],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. srpnja 2021. o izradi smjernica za primjenu općeg režima uvjetovanosti za zaštitu proračuna Unije[15],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 16. rujna 2021. s preporukama Komisiji o utvrđivanju rodno uvjetovanog nasilja kao novog područja kriminaliteta u članku 83. stavku 1. UFEU-a[16],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. studenoga 2021. o jačanju demokracije te slobode i pluralizma medija u EU-u: neprikladna upotreba mjera građanskog i kaznenog prava za ušutkavanje novinara, nevladinih organizacija i civilnog društva[17],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2021. o evaluaciji preventivnih mjera za izbjegavanje korupcije, nepravilne potrošnje i zlouporabe sredstava EU-a i nacionalnih sredstava u slučaju kriznih fondova i rashodovnih područja povezanih s krizom[18],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. ožujka 2022. o smanjenju prostora za djelovanje civilnog društva u Europi[19],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. ožujka 2022. o vladavini prava i posljedicama presude Suda Europske unije[20],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2022. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2021.[21],

---

[11] SL C 415, 13.10.2021., str. 36.
[12] SL C 445, 29.10.2021., str. 70.
[13] SL C 67, 8.2.2022., str. 86.
[14] SL C 81, 18.2.2022., str. 27.
[15] SL C 99, 1.3.2022., str. 146.
[16] SL C 117, 11.3.2022., str. 88.
[17] SL C 205, 20.5.2022., str. 2.
[18] SL C 251, 30.6.2022., str. 48.
[19] SL C 347, 9.9.2022., str. 2.
[20] SL C 347, 9.9.2022., str. 168.
[21] SL C 479, 16.12.2022., str. 18.

– uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 9 lipnja 2022. o vladavini prava i potencijalnom odobrenju poljskog nacionalnog plana za oporavak (Mehanizam za oporavak i otpornost)[22],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. rujna 2022. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji tijekom 2020. i 2021.[23],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2022. o vladavini prava na Malti, pet godina nakon ubojstva Daphne Caruane Galizije[24],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 20. listopada 2022. o rastućem broju zločina iz mržnje protiv LGBTIQ+ osoba diljem Europe u svjetlu nedavnog homofobnog ubojstva u Slovačkoj[25],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 10. studenoga 2022. o rasnoj pravdi, nediskriminaciji i borbi protiv rasizma u EU-u[26],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. studenoga 2022. o procjeni poštovanja uvjeta vladavine prava u Mađarskoj u skladu s Uredbom o uvjetovanosti i trenutačnu situaciju u pogledu mađarskog plana za oporavak i otpornost[27],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 30. ožujka 2023. o Izvješću o vladavini prava za 2022. – Stanje vladavine prava u Europskoj uniji[28],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 28. veljače 2024. naslovljenu „Izvješće o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2023.”[29],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. lipnja 2023. o povredama vladavine prava i temeljnih prava u Mađarskoj i zamrznutim sredstvima EU-a[30],

– uzimajući u obzir svoju Preporuku Vijeću i Komisiji od 15. lipnja 2023. nakon ispitivanja navodnih kršenja i nepravilnosti pri primjeni prava Unije u pogledu uporabe Pegasusa i jednakovrijednog špijunskog softvera za nadzor[31],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 11. srpnja 2023. o izbornom pravu, istražnom odboru i vladavini prava u Poljskoj[32],

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. listopada 2023. o vladavini prava na Malti: šest godina nakon ubojstva Daphne Caruane Galizije i potreba za zaštitom novinara[33],

---

[22] SL C 493, 27.12.2022., str. 108.
[23] SL C 125, 5.4.2023., str. 80.
[24] SL C 149, 28.4.2023., str. 15.
[25] SL C 149, 28.4.2023., str. 22.
[26] SL C 161, 5.5.2023., str. 10.
[27] SL C 167, 11.5.2023., str. 74.
[28] SL C 341, 27.9.2023., str. 2.
[29] SL C, C/2024/6743, 26.11.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6743/oj.
[30] SL C, C/2023/1223, 21.12.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/1223/oj.
[31] SL C, C/2024/494, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[32] SL C, C/2024/3995, 17.7.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/3995/oj.
[33] SL C, C/2024/2656, 29.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2656/oj.

– uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 18. siječnja 2024. o stanju temeljnih prava u Europskoj uniji tijekom 2022. i 2023.[34],

– uzimajući u obzir Rezoluciju 2262 (2019) Parlamentarne skupštine Vijeća Europe (PACE) o promicanju prava pripadnika nacionalnih manjina,

– uzimajući u obzir preporuke i izvješća Ureda za demokratske institucije i ljudska prava, Visokog povjerenika za nacionalne manjine, Predstavnika za slobodu medija i drugih tijela Organizacije za europsku sigurnost i suradnju u Europi (OESS), suradnju između EU-a i OESS-a u pogledu demokratizacije, izgradnje institucija i ljudskih prava te godišnje izvješće OESS-a o zločinima iz mržnje u kojem su se države sudionice obvezale na donošenje zakonodavstva kojim se predviđaju kazne kojima se uzima u obzir težina zločina iz mržnje, poduzimanje mjera za rješavanje problema nedovoljnog prijavljivanja te uvođenje ili daljnji razvoj aktivnosti izgradnje kapaciteta za policijske službenike, tijela kaznenog progona i pravosudne službenike radi sprečavanja, istrage i kaznenog progona zločina iz mržnje,

– uzimajući u obzir izvješće svojeg istražnog odbora PEGA i svoju Preporuku Vijeću i Komisiji od 15. lipnja 2023. nakon ispitivanja navodnih kršenja i nepravilnosti pri primjeni prava Unije u pogledu uporabe Pegasusa i jednakovrijednog špijunskog softvera za nadzor[35],

– uzimajući u obzir izvješća s povratnim informacijama, izvješća o misijama, pisana pitanja i odgovore Skupine za praćenje demokracije, vladavine prava i temeljnih prava (DRFMG)[36],

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir mišljenje Odbora za pravna pitanja,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za građanske slobode, pravosuđe i unutarnje poslove (A10-0000/2025),

A. budući da se Unija temelji na zajedničkim vrijednostima sadržanima u članku 2. UEU-a, odnosno poštovanju ljudskog dostojanstva, slobode, demokracije, jednakosti, vladavine prava i poštovanju ljudskih prava, uključujući i prava pripadnika manjina, tj. na vrijednostima koje su zajedničke državama članicama EU-a;

Pravosuđe i korupcija

1. ističe da je pravedno i pristupačno pravosuđe temeljno načelo vladavine prava koje zahtijeva neovisno pravosuđe; ponavlja da je pristup pravosuđu ključan za ostvarivanje prava građana, suzbijanje diskriminacije i pozivanje donositelja odluka na odgovornost;

2. napominje da je Komisija pronašla strukturne izazove za poboljšanje učinkovitosti pravosuđa u nekim državama članicama[37]; naglašava potrebu za transparentnim

[34] SL C, C/2024/5739, 17.10.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5739/oj.
[35] SL C, C/2024/494, 23.1.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/494/oj.
[36] Za sve aktivnosti praćenja DRFMG-a vidjeti: https://www.europarl.europa.eu/committees/hr/libe-democracy-rule-of-law-and-fundament/product-details/20190103CDT02662
[37] Komunikacija Komisije od 24. srpnja 2024. naslovljena „Izvješće o vladavini prava za 2024.”

imenovanjima na temelju zasluga za sudačke položaje na visokoj razini, bez političkog upletanja;

3. poziva države članice da žurno provedu neprovedene presude i apelira na Komisiju da procijeni posljedice za usklađenost s pravom EU-a i da po potrebi pokrene postupak zbog povrede prava;

4. pozdravlja reviziju Direktive o pravima žrtava[38] kako bi se uklonili pravni nedostaci i osiguralo da žrtve mogu pristupiti pravosuđu i dobiti potporu;

5. ponavlja svoj poziv Komisiji da brzo zaključi pregovore o članstvu EU-a u Skupini država protiv korupcije (GRECO) Vijeća Europe i zahtijeva da se godišnjim izvješćem o vladavini prava obuhvate institucije EU-a;

6. prima na znanje tendenciju nekih država članica da odgađaju ili ne provode presude Suda Europske unije i poziva na prioritetnu provedbu tih presuda;

7. poziva države članice da povećaju transparentnost i odgovornost u javnim institucijama jačanjem okvira za borbu protiv korupcije, osiguravanjem uspostave neovisnih nadzornih tijela, poticanjem zaštite zviždača, poboljšanjem okvira integriteta i lobiranjem za zakonodavstvo; žali zbog nedostatka relevantnog napretka u borbi protiv korupcije na visokoj razini u nekim državama članicama;

Medijski pluralizam i sloboda medija

8. pozdravlja inicijative kao što je Europski akt o slobodi medija (EMFA)[39] i poziva na njegovu brzu provedbu; poziva države članice da poboljšaju transparentnost u raspodjeli sredstava za državno oglašavanje; poziva Komisiju da državama članicama pruži potrebnu pomoć za prenošenje Europskog akta o slobodi medija;

9. poziva države članice da u potpunosti provedu Direktivu protiv SLAPP-ova (strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja)[40] i Preporuku Komisije (EU) 2022/758 od 27. travnja 2022. o zaštiti novinara i boraca za ljudska prava uključenih u javno sudjelovanje od očito neosnovanih ili zlonamjernih sudskih postupaka („Strateške tužbe protiv javnog sudjelovanja”)[41] te da donesu sveobuhvatne nacionalne mjere protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja kako bi se zaštitili novinari i pružila potpora onima koji su izloženi rizicima;

10. potiče države članice da zaštite slobodu i pluralizam medija, spriječe koncentraciju vlasništva nad medijima i bore se protiv dezinformacija, osobito putem snažnih zakona i

---

(COM(2024)0800), Prilog s preporukama, str. 1., 9., 11., 19. i 24.

[38] Direktiva 2012/29/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2012. o uspostavi minimalnih standarda za prava, potporu i zaštitu žrtava kaznenih djela te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2001/220/PUP (SL L 315, 14.11.2012., str. 57., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2012/29/oj).

[39] Uredba (EU) 2024/1083 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu i izmjeni Direktive 2010/13/EU (Europski akt o slobodi medija) (SL L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

[40] Direktiva (EU) 2024/1069 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o zaštiti osoba uključenih u javno djelovanje od očito neosnovanih tužbi ili zlonamjernih sudskih postupaka („strateške tužbe usmjerene protiv javnog djelovanja”) (SL L, 2024/1069, 16.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

[41] SL L 138, 17.5.2022., str. 30., ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2022/758/oj.

neovisnih regulatornih tijela; ističe demokratsku važnost neovisnog i stabilnog javnog emitiranja i potrebu da se osigura financiranje javnih medijskih usluga;

11. oštro osuđuje državnu kontrolu i političko upletanje u medijske aktivnosti te poziva na ulaganje većih napora kako bi se zajamčila sigurnost i zaštita novinara;

Organizacije civilnog društva

12. slaže se s ocjenom Komisije da su organizacije civilnog društva i borci za ljudska prava ključni za ravnotežu moći;

13. zabrinut je zbog toga što se organizacije civilnog društva i borci za ljudska prava sve više suočavaju s dodatnim pravnim ograničenjima, nedostatkom financijskih sredstava i napadima; poziva na stvaranje poticajnog okvira potpore za civilno društvo i ponovno ističe važnost donošenja Direktive protiv strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja i Preporuke Komisije (EU) 2022/758 za zaštitu organizacija civilnog društva; smatra da bi Komisija i države članice trebale povećati financiranje organizacija civilnog društva;

Jednakost i nediskriminacija pred zakonom

14. podsjeća da pravni okviri država članica moraju sadržavati jednako pravno postupanje i promicati jednakost i pravo pojedinaca da ne budu diskriminirani u sudskim postupcima; poziva Komisiju da djeluje u slučajevima nepoštovanja tih načela; uviđa da diskriminacijske prakse ne bi smjele ometati slobodno kretanje osoba unutar EU-a;

15. poziva Komisiju i države članice da prošire pravnu osnovu EU-a u tom području i iznesu prijedlog o zločinima iz mržnje i govoru iz mržnje; poziva Vijeće da donese Direktivu 2008/140[42];

16. poziva na pravnu zaštitu žena, da se rodno uvjetovano nasilje doda kao kazneno djelo u okviru prava EU-a, da se u Povelju uključe prijedlog EU-a o zakonima o silovanju koje se temelji na pristanku i pristup sigurnom i zakonitom pobačaju;

17. ističe da svi građani, bez obzira na njihovo državljanstvo, mjesto rođenja ili redovitost dolaska u države članice, moraju biti jednaki pred zakonom te potiče Komisiju i države članice da nastave suzbijati diskriminaciju na temelju državljanstva; poziva Komisiju da osigura da države članice poštuju pravila vladavine prava u svojim nacionalnim planovima pri provedbi pakta o migracijama i azilu;

18. poziva na daljnje djelovanje protiv diskriminacije i zločina usmjerenih protiv manjinskih skupina te nacionalnih, etničkih, jezičnih i vjerskih manjina; potiče Komisiju da u godišnje izvješće o vladavini prava uvrsti stup o jačanju borbe protiv svih oblika diskriminacije;

Jedinstveno tržište i vladavina prava

[42] Prijedlog direktive Vijeća o provedbi načela jednakog postupanja prema osobama bez obzira na njihovu vjeru ili uvjerenje, invaliditet, dob ili spolnu opredijeljenost (COM(2008)426).

19. ističe važnost vladavine prava u osiguravanju funkcioniranja jedinstvenog tržišta i ponovno potvrđuje da su pravosudni sustavi, učinkoviti okviri za borbu protiv korupcije i zaštita slobode medija ključni za pošteno tržišno natjecanje, pravnu sigurnost i povjerenje među gospodarskim subjektima[43];

Instrumenti vladavine prava i gospodarska dimenzija

20. poziva Komisiju da dodatno razvije izravnu vezu između preventivnih i reaktivnih instrumenata te da pokrene postupke zbog povrede primjenom članka 7. UEU-a, općeg mehanizma uvjetovanosti i horizontalnih uvjeta koji omogućuju provedbu u Povelji;

21. naglašava potrebu za sveobuhvatnim mehanizmom uvjetovanosti kojim bi se u cijelom pravu EU-a osiguralo poštovanje vladavine prava, izvan njegove proračunske dimenzije; potiče Komisiju da iznese prijedlog kojim bi se proširilo područje primjene tog mehanizma;

22. poziva na uvođenje pametnih uvjeta kojim bi se omogućilo da sredstva EU-a zaobiđu nacionalne vlade koje ugrožavaju vladavinu prava i da se izravno raspodjeljuju općinama, nevladinim organizacijama i drugim akterima koji poštuju vrijednosti EU-a;

Provjera i ravnoteža

23. poziva države članice da se suzdrže od prekomjerne primjene ubrzanih postupaka jer oni negativno utječu na kvalitetu izrade zakonodavstva i demokraciju; poziva države članice da uspostave transparentne zakonodavne postupke nakon sustavnog savjetovanja s različitim dionicima;

24. poziva države članice da ojačaju neovisnost nacionalnih nadzornih tijela kako bi se osigurali resursi i nepostojanje političkog upletanja; naglašava važnost civilnog društva i boraca za ljudska prava u promicanju odgovornosti i zaštiti temeljnih prava; žali zbog ograničenja aktivnosti civilnog društva;

25. zabrinut je zbog vanjskog upletanja u državama članicama, uključujući manipulaciju društvenim medijima i dezinformacije; prima na znanje neprihvatljive inicijative Elona Muska kojima se platforme društvenih medija koriste za manipuliranje javnim mnijenjem u različitim državama članicama; poziva Komisiju i države članice da to prate i da primjenjuju Akt o digitalnim uslugama[44] i Akt o digitalnim tržištima[45], među ostalim kao odgovor na nedavnu odluku društva Meta o mehanizmima za provjeru činjenica;

Preporuke

---

[43] Komunikacija Komisije od 24. srpnja 2024. naslovljena „Izvješće o vladavini prava za 2024.”, str. 5.
[44] Uredba (EU) 2022/2065 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga i izmjeni Direktive 2000/31/EZ (Akt o digitalnim uslugama) (SL L 277, 27.10.2022., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).
[45] Uredba (EU) 2022/1925 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. rujna 2022. o pravednim tržištima s mogućnošću neograničenog tržišnog natjecanja u digitalnom sektoru i izmjeni direktiva (EU) 2019/1937 i (EU) 2020/1828 (Akt o digitalnim tržištima) (SL L 265, 12.10.2022., str. 1., ELI: https://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).

26. potiče Komisiju da se koristi jasnijim jezikom kako bi ocijenila usklađenost s vrijednostima iz članka 2. UEU-a; poziva na stavljanje većeg naglaska na provedbu preporuka za pojedinu zemlju, uz upotrebu mehanizama praćenja i mjerljivih referentnih vrijednosti; predlaže sveobuhvatan mehanizam praćenja vladavine prava u koji bi bile uključene sve institucije EU-a, države članice i zemlje kandidatkinje kako bi se poticala ujednačenost; predlaže osnivanje stalne skupine za praćenje kršenja vladavine prava u državama članicama;

27. naglašava važnost neovisnih pravosudnih sustava i pristupa besplatnoj pravnoj pomoći za osiguravanje jednakog pristupa pravosuđu; ponavlja da su odgovarajući resursi, uključujući infrastrukturu i osoblje, ključni za poboljšanje pravosudnih sustava;

28. poziva Komisiju da zaključi pregovore o članstvu EU-a u skupini GRECO kao prekretnici u borbi protiv korupcije;

29. poziva države članice da osiguraju slobodu, neovisnost i pluralizam medija te da se bore protiv dezinformacija; poziva na brzu provedbu Europskog akta o slobodi medija;

30. ističe ulogu civilnog društva i neovisnih nadzornih tijela u praćenju i podupiranju provedbe preporuka iz izvješća o vladavini prava; poziva na uspostavu strukturiranog okvira za civilni dijalog kako bi se doprinosi civilnog društva integrirali u godišnji ciklus vladavine prava, u skladu s preporukom Europskog gospodarskog i socijalnog odbora (EGSO)[46] i mreža civilnog društva[47]; ponovno ističe važnost opsežnog savjetovanja pri sastavljanju izvješća;

31. naglašava da su mirno okupljanje i sloboda udruživanja i izražavanja temeljna prava zaštićena međunarodnim pravom te da su ključni za demokraciju i odgovornost javne uprave; osuđuje povećani pritisak na ta prava i primjećuje tendenciju njihova ograničavanja; poziva države članice da temeljito istraže prekomjernu uporabu sile i diskriminirajuće postupanje tijela kaznenog progona;

32. smatra da bi Komisija i države članice trebale poboljšati mehanizme financiranja organizacija civilnog društva i inicijative kojima se jača pravosuđe i podupire neovisnost sudova; preporučuje Komisiji da izradi strategiju za zaštitu civilnog društva i boraca za ljudska prava;

33. potiče Komisiju da u godišnje izvješće o vladavini prava uvrsti novi stup s naglaskom na suzbijanju svih oblika diskriminacije;

34. ponavlja svoj poziv Komisiji da u izvješće o vladavini prava dodatno integrira reaktivne alate, kao što su postupci iz članka 7. UEU-a, opći mehanizam uvjetovanosti i postupci zbog povrede prava[48];

35. naglašava važnost uključivanja ključnih etapa u području vladavine prava u instrumente financiranja kao što je Mehanizam za oporavak i otpornost; žali zbog oslobađanja

[46] Mišljenje EGSO-a od 14. veljače 2024. naslovljeno „Jačanje civilnog dijaloga i participativne demokracije u EU-u: Smjer za budućnost”.
[47] Civilno društvo Europe, „Zajednički doprinos civilnog društva o građanskom prostoru godišnjem izvješću o vladavini prava za 2024.”, lipanj 2024.
[48] Mađarski helsinški odbor, „Nepoštovanje vrijednosti EU-a: kratki prikaz problema u vezi s vladavinom prava u Mađarskoj s obzirom na postupak iz članka 7.”, 12. studenoga 2024.

sredstava EU-a za Mađarsku unatoč nedostacima u okvirima za neovisnost pravosuđa i borbu protiv korupcije u toj zemlji; preporučuje obustavu isplata dok se ne ispune svi kriteriji povezani s vladavinom prava;

36. smatra da bi trebalo ojačati međuinstitucijski dijalog i suradnju u području vladavine prava na razini EU-a; poziva na uspostavu trajnog međuinstitucijskog dijaloga o vladavini prava koji bi, među ostalim, uključivao Parlament, Vijeće i Komisiju; poziva Vijeće da svoj dijalog o vladavini prava učini uključivijim pozivanjem drugih institucija na svoje sjednice, kao što su Venecijanska komisija, povjerenica za ljudska prava i predstavnici Parlamenta;

37. preporučuje da Komisija i države članice prate vanjsko upletanje, posebno upotrebu društvenih medija za manipulaciju i zlonamjerne svrhe, uključujući njihovu upotrebu od strane pojedinaca kao što je Elon Musk radi utjecanja na javno mnijenje i širenje dezinformacija u Europi; naglašava da Komisija mora osigurati pravilnu provedbu načela vladavine prava u institucijama EU-a i poziva institucije EU-a da se uključe u godišnju evaluaciju Komisijina izvješća o vladavini prava;

38. pozdravlja inicijativu Komisije da uključi Albaniju, Crnu Goru, Sjevernu Makedoniju i Srbiju u svoje godišnje izvješće o vladavini prava i potiče detaljnu evaluaciju vladavine prava u tim zemljama pristupnicama;

°

° °

39. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.